

Møteinnkalling

Utvalg:	Storfjord Styret for oppvekst og kultur
Møtested:	møterom 2, Storfjord rådhus
Dato:	17.04.2012
Tidspunkt:	09:00

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. 77 21 28 00. Forfall kan også meldes per e-post til post@storfjord.kommune.no

Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Etter behandling av sakene er det lagt opp til befarang:

Hatteng skole kl. 11.30 – 13.00

Oteren barnehage kl. 13.30 – 14.30

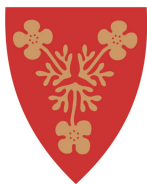
Hatteng 10. april 2012

Dag-Thore Nerheim (s.)
Leder

Rita Bruvold Bergland
sekretær

Saksliste

Utv.saksnr	Sakstittel	U.Off	Arkivsaksnr
PS 9/12	Referatsaker SOK 17.04.2012		2009/9493
PS 10/12	Kommunal planstrategi - Ønsker innspill på utfordringsnotat		2012/1103
PS 11/12	Høringsuttalelse fra Storfjord kommune - NOU 2011:20 Ungdom, makt og medvirkning		2011/4269
PS 12/12	Høringer i eksterne saker og fagområder Oppvekst og kultur		2011/4269
PS 13/12	Høring NOU- Til barnas beste		2011/4269



Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
9/12	Storfjord Styret for oppvekst og kultur	17.04.2012

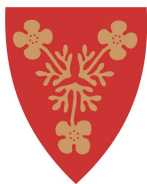
Referatsaker SOK 17.04.2012

Rådmannens innstilling

Referatsakene tas som orientering.

Saksopplysninger

1. Sametinget: Svar på søknad om å komme inn under Sametingets faste tilskuddsordning
2. KOM REV: Forvaltningsrapport grunnskoleområdet
3. Storfjord frivilligsentral: Valg av nytt styre
4. Halti kvenkultursenter: Årsmelding 2011
5. Skibotn kvenforum: Om Storfjord språksenterKulturdepartementet: Høyring – Utkast til endringer i forskrift om film og videogram (05.03.2012)
6. Kvensk samarbeidsråd: Innspill til arbeidet med kommuneplaner (23.02.2012)
7. Halti kvenkultursenter: Årsmelding og årsregnskap 2011
8. Forsvarsdepartementet: Markering av frigjøringsdagen og den nasjonale veterandagen 8. mai 2012 (08.03.2012)
9. Søknader om frie kulturmidler som avventer budsjettavklaring
 - a. 10. klasse Hatteng skole v/ foreldregruppa: Støtte til gevinst
 - b. Samarbeidsutvalget ved Skibotn skole: Støtte til diverse forebyggende ungdomstiltak
 - c. Jernrosen minnemonument: Støtte til minnemonument
 - d. Kvenidol: Støtte til kvenidol 2012



Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
29/12	Storfjord Plan- og driftsstyre	12.04.2012
	Storfjord Styret for helse og sosial	
10/12	Storfjord Styret for oppvekst og kultur	17.04.2012

Kommunal planstrategi - Ønsker innspill til utfordringsnotat

Henvising til lovverk: pbl § 10

Rådmannens innstilling

Ønsker innspill

Saksopplysninger

Jfr. pbl må hvert kommunestyre utarbeide kommunal planstrategi (KPS) et år etter konstituering. Intensjonen med bestemmelsen om KPS er å fremme en bærekraftig utvikling. I KPS skal kommunen ta stilling til strategiske valg knyttet til samfunnsutviklingen, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og vurdere kommunens planbehov i valgperioden.

Planstrategi skal være behovsstyrt og skal ikke gjøres mer omfattende enn nødvendig. Hvilke utfordringer Storfjord kommune står ovenfor og hvor oppdatert kommunens planer er i forhold til dette vil være avgjørende for hvilke planer som kan rulleres og hvilke planer som må revideres. Den må også vurderes om det trengs å utarbeides helt nye planer. I tillegg må de interkommunale planene vurderes. Storfjord kommune skal samarbeid med nabokommuner, fylkeskommunen og regional stat for å avklare kommunens planbehov.

Vurdering

Administrasjonen holder på å lage et utfordringsnotat som viser statussituasjon og utfordringer vi kan forvente i åra framover. Dette notatet skal være grunnlag for utarbeidelsene av den kommunale planstrategien. I forbindelse med dette arbeidet ønsker vi å få innspill fra plan- og driftsstyre vedrørende utfordringer kommunen står ovenfor.

Viser til enkelte statistikker for Storfjord kommune:

Stadige i livet	Alder	2004	2008	Endring 04 – 08	År 2012	Endring 08 – 12	Endring I alt
Barnehage	0 – 5	139	130	-9	108	-22	-31
Grunnskole	6 – 15	242	262	20	256	-6	14
Videregående	16 – 18	74	65	-9	93	28	19
Student	19 – 29	278	215	-63	214	-1	-64
Ung yrkesaktiv	30 – 40	256	252	-4	229	-23	-27
Midt i livet	41 – 50	281	252	-29	245	-7	-36
Eldre yrkesaktiv	51 – 60	292	357	65	296	-61	4
Nær pensjonist	61 – 66	102	116	14	212	96	110
Pensjonist	67 – 80	186	191	5	190	-1	4
Gammel	81 – 100	62	53	-9	66	13	4
Totalt Folketall		1912	1893	-19	1909	16	-3

Tabell 1 Befolkningsutvikling fra 2004 til 2012 med endringer. Kilde; SSB.

Alder	2014	2016	2018	2020	2022	2024
0 – 5	95	101	102	100	97	93
6 – 15	241	223	207	196	196	190
16 – 18	83	71	76	72	66	64
19 – 29	229	235	240	242	237	226
30 – 40	208	194	188	181	188	192
41 – 50	240	238	219	222	208	197
51 – 60	291	279	258	246	244	243
61 – 66	212	193	190	189	180	154
67 – 80	227	265	311	331	350	391
81 – 100	61	70	79	86	94	99
SUM	1887	1869	1870	1865	1860	1849

Tabell 2 Framskriving av folketall 2012 til 2024 etter LHML. Kilde; SSB.

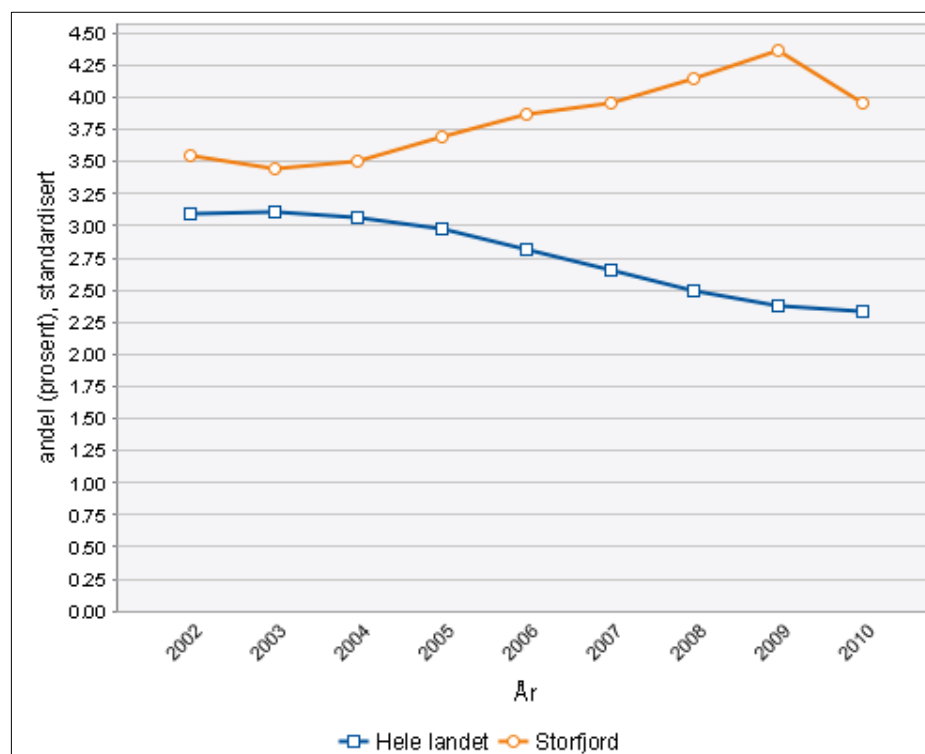
Type arbeid	Sysselsatt 2008	Sysselsatt 2009	Sysselsatt 2010
Jordbruk, skogbruk og fiske	58	62	47
Bergverksdrift og utvinning	6	7	6
Industri	46	36	49
Elektrisitet, vann og renovasjon	18	20	16
Bygge- og anleggsvirksomhet	103	95	97
Varehandel, motorvognreparasjoner	108	103	91
Transport og lagring	58	61	61
Overnattings- og serveringsvirksomhet	21	22	24
Informasjon og kommunikasjon	4	5	3

Finansiering og forsikring	6	6	4
Teknisk tjenesteyting, eiendomsdrift	12	15	13
Forretningsmessig tjenesteyting	13	9	12
Offentlig administrasjon, forsvar, sosialforsikring	104	123	123
Undervisning	84	79	87
Helse- og sosialtjenester	254	257	263
Personlig tjenesteyting	49	49	45
Uoppgitt	6	5	4
Sum	950	954	945

Tabell 3 Sysselsatt per 4. kvartal, etter region næring, tid og statistikkvariable. Kilde; SSB.

	2011		2010		2009		2008	
	Areal	Antall søkere	Areal	Antall søkere	Areal	Antall søkere	Areal	Antall søkere
Storfjord	5.733	29	6.208	31	5.999	31	6.672	35

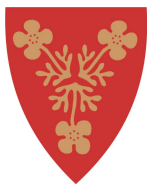
Tabell 4 Jordbruksareal i drift og antall søkere på produksjonstilskudd. Kilde; Statens landbruksforvaltning



Faktaboks

Lange sykmeldinger øker risikoen for senere uførepensjon. Etter uføretrygging er det ofte mindre sjanse for å komme tilbake til arbeidslivet igjen. Årsakene til sykefravær og uførepensjon er ofte sammensatte. Det er derfor viktig å tolke arbeidsledighet, sykefravær og uførhet i lys av kunnskap om lokale forhold.

Tabell 5 Uføretryggede under 45 år, 2002 – 2010. Kilde; Folkehelseinstituttet.



Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
11/12	Storfjord Styret for oppvekst og kultur	17.04.2012

Høringsuttalelse fra Storfjord kommune - NOU 2011:20 Ungdom, makt og medvirkning

Henvisning til lovverk:

Ingen

Ref.:

NOU 2011:20 Ungdom, makt og medvirkning, lenke:

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/bld/dok/nouer/2011/nou-2011-20.html?id=666389>

Rådmannens innstilling

Storfjord kommune avgir følgende høringsuttalelse til NOU 2011:20 Ungdom, makt og medvirkning:

Skolens demokratiopplæring

Grunnskolen er blant de få arenaer der man når alle barn og unge. Storfjord kommune mener på generelt grunnlag at dette er en viktig arena for formidling av de demokratiske prinsippene som vårt samfunn er bygget på.

Når det gjelder en åpnere holdning til organisasjoner og politiske partier krever det ei ryddig og balansert tilnærming, gjerne som en del av demokratiopplæringa.

Rett til fravær både på ungdomsskolen og videregående skole er en viktig forutsetning for å sikre at fravær ikke er til hinder for engasjement hos elever som ønsker å delta i f.eks. ungdomsråd eller andre politiske organer.

Organisasjonskanalen

Storfjord kommune stiller seg spørrende til hvorvidt kommunal tilrettelegging for lokale samarbeidsråd er veien å gå for å styrke ungdoms innflytelse på kommunal politikkutforming og planprosesser. Trolig vil lovfesting av kommunale ungdomsråd og ungdomsrådene sitt mandat være vel så målrettet, sammen med en økt anerkjennelse av barne- og ungdomsorganisasjoners status som høringsinstanser på lik linje med andre interesseorganisasjoner i den enkelte

kommune. Det forutsettes for øvrig at de enkelte partier inkluderer sine egne ungdomspartier i sin politikkutforming.

Myndighetsinitierte ordninger for medvirkning

Storfjord kommunestyre vedtok i sak 105/98 at det skulle opprettes ungdomsråd i Storfjord kommune. Rådet har en egen budsjettpost med midler til disposisjon, for 2012 kr 18.000,-. Vår erfaring både i egen kommune og gjennom samarbeid i Nord-Troms-regionen er at oppfølging av ungdomsrådet ofte kan bli en kapasitetsmessig salderingspost og til en viss grad også personavhengig.

Ungdomsrådet har per i dag en relativt høy status i Storfjord kommune, men vi ser at det samme ikke gjelder i alle kommuner. De fleste kommuner har om lag tilsvarende formulering av ungdomsrådets mandat, og ungdomsrådet har møte- og talerett i kommunestyre og andre kommunale organer, men rutiner for tid for og gjennomføring av valg, gjennomføring av møter o.l. varierer sterkt. Det svekker ungdomsrådernes muligheter for medvirkning dersom dette ikke fungerer tilfredsstillende. I tillegg er det viktig at ungdomsrådet følges opp av en sekretær med kompetanse til å sikre formidling av forståelig informasjon fra de politiske dokumentene til medlemmene av ungdomsrådet.

Storfjord kommune er av den oppfatning at en lovfesting av ungdomsråd vil bidra til å heve statusen til organet. Innføring av statlig tilskudd vil i tillegg sikre at rådets arbeid ikke blir nedprioritert med økonomiske begrunnelser. Eventuelt lovfestede nasjonale retningslinjer må imidlertid ta hensyn til at Norge består av mange svært ulike kommuner, slik at det kan være behov for ulike regler i forhold til for eksempel gjennomføring av valg og sammensetning av ungdomsrådet vurdert ut fra lokale forhold.

Det har vært gjennomført regionale ungdomskonferanser i Troms over flere år, og Storfjord kommunes erfaringer med dette har vært positive.

Valgkanalen

Storfjord kommune har ikke deltatt i prøveprosjektet med stemmerett for 16- og 17-åringer, men vår nabokommune Kåfjord har positive erfaringer fra dette prosjektet som er verdt å se nærmere på når lovfestet stemmerett for denne gruppa skal vurderes. I Kåfjord kommune var valgdeltakelsen blant 16- og 17-åringene høyere enn den var for resten av befolkninga under kommunevalget i 2011. Tilbakemeldingene fra de unge er at de føler seg tatt på alvor, og at de har vært engasjert i valgkampen.

En viktig suksessfaktor har trolig vært det tilleggsopplegget som har vært gjennomført for denne velgergruppa, med spesielle valgdebatter der ungdom har vært utspørrener, og besøk på Stortinget. Ting kan tyde på at et slikt opplegg er en viktig faktor for å sikre deltakelse blant 16- og 17-åringer.

Kåfjord kommune har konkludert med at de gjerne vil fortsette med stemmerett for 16- og 17-åringer. Storfjord kommune kan ikke se at det er gode argumenter mot å senke stemmerettsalderen til 16 år.

Digitalt medborgerskap og personvern i nye medier

Mange unge har svært høy kompetanse på praktisk bruk av digitale medier. Likevel er bevisstheten rundt mulighetene for mobilisering og innflytelse trolig ganske lav, og en integrering av dette aspektet i et nytt demokratifag vil kunne gi økt engasjement på dette feltet.

Når det gjelder sikring av personvern og beskyttelse mot personvernkrænkelser er dette et tema som i større og større grad blir behandlet på skolene, rette og slett fordi man har opplevd digital mobbing og trakassering i elevgruppa. Det er viktig at dette arbeidet kommer i forkant og virker forebyggende, og ikke minst at foreldre inkluderes i opplæringa og skaffer seg innsikt i sine barns digitale hverdag.

Økte krav til nettedaktører er en viktig faktor i arbeidet med å hindre digital mobbing og trakassering.

Unge under offentlig omsorg

Implementering av familieråd i barnevernstjenesten er og bør være en ei målsetting i alle barneverntjenester. Arbeidsmetoden kan vise til meget gode resultater, men er samtidig svært ressurskrevende, både økonomisk og organisatorisk. Det er derfor viktig at det avsettes både tid og ressurser til arbeidet skal det kunne gjennomføres.

Samtykke fra foreldre bør være tilstrekkelig ved plassering av 12- eller 15-åringer. Barns samtykke bør tillegges avgjørende betydning da mangelen på samtykke pr definisjon er tvang. Samtidig er samtykke fra barn under myndighetsalder av begrenset juridisk betydning pr nå.

Disse spørsmålene bør studeres prinsipielt i lys av barnekonvensjonen. Det skal være en like stor selvfølge å lytte til barn også når de har en annen mening en for eksempel barnevernet, som det er når det anses som tjenelig for barneverntjenestenes synspunkter. Rettigheten må følge barnet, og ikke instansen barnet er stilt ovenfor. Ellers er det en rekke forhold en bør legge vekt på, som f.eks. myndighetsalder og forholdet mellom 15-åringers mulige rett til å la seg plassere uten samtykke fra foreldre og foreldrenes ansvar.

Rettigheten til å bli plassert i omsorgsinstitusjon er en rett alle mindreårige pr. definisjon bør ha, også asylsøkere under 18 år.

Saksopplysninger

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet har sendt NOU 2011:20

Ungdom, makt og medvirkning på bred, offentlig høring. Utredninga er utarbeidet av et bredt sammensatt utvalg som har hatt i mandat å utrede unges makt og deltakelse.

I mandatet blei utvalget bedt om å utrede ulike gruppers muligheter og barrierer i forhold til makt og deltakelse. Både ulike metoder for å øke unges makt over samfunnsutviklingen, i tillegg til unges makt over, og muligheter for mestring av sin egen livssituasjon. Utvalget ble bedt om å ta for seg forhold knyttet til unges forbruker- og mediemakt; informasjon, kommunikasjon og deltakelse gjennom digitale medier, samt som brukere av offentlige tjenester. Utvalget ble bedt om å konsentrere seg om ungdomsbefolkningen i alderen 12-26 år, og legge perspektiver knyttet til kjønn, kultur, ulik etnisk bakgrunn, nedsatt funksjonsevne og levekår til grunn for sitt arbeid. Høringsinstansene bes om å vurdere forslagene i lys av disse perspektivene.

Kort sammendrag av utredninga

Utredninga er delt inn i sju kapitler som belyser ulike problemstillinger av betydning for ungdoms makt og medvirkning.

1. Skolens demokratiopplæring

Utredninga belyser hvorvidt skolen oppfyller sitt mandat om å forberede nye generasjoner i demokratiske prosesser, og stimulere til samfunnsengasjement. Demokrati som kunnskapsområde i skolen og demokratisk deltakelse i skolen belyses spesielt. Utvalget vurderer det dit hen at skolens demokratioppdrag er i ferd med å bli tonet ned, på tross av høye ambisjoner i læreplanverket.

Følgende tiltak foreslås:

- Styrking av demokratiopplæringen i skolen med å innføre et nytt, bredt demokratifag, obligatorisk skolevalg på videregående av valgfritt skolevalg på ungdomsskolen.
- Styrking av elevenes mulighet til medvirkning i skolen.
- Åpnere holdning til organisasjoner og politiske partier, og anerkjenning av elevers engasjement utenfor skolen med blant annet rett til 20 dagers fravær på videregående skole.

2. Organisasjonskanalen

Utvalget anser de frivillige organisasjonene, og da særlig barne- og ungdomsorganisasjonene som en nøkkelkanal for ungdoms innflytelse. Det konstateres at de unges deltakelse har gått ned over tid. Utvalgets vurdering er at rammebetingelsene for organisasjoner er gode, men at dette reflekterer generelle samfunnsendringer.

Rekrutteringen til organisasjoner er dessuten sosialt skjev.

Følgende tiltak foreslås:

- Styrking av arbeidet med å inkludere ungdomsgrupper med lav deltakelse i frivillige organisasjoner.
- Styrking av barne- og ungdomsorganisasjonenes mulighet til å delta i kommunal politikkutforming og planprosesser, gjennom kommunal tilrettelegging for lokale samarbeidsråd for disse organisasjonene.

3. Myndighetsinitierte ordninger for medvirkning

Utvalget anser det som viktig at det finnes formaliserte medvirkningsorganer lokalt. Ungdomsråd og lignende bidrar til å kanalisere unges synspunkter inn i det politiske systemet. Samlet sett synes likevel rekrutteringa å være sosialt skjev og plasseringa i styringssystemet uklart slik at beslutningsmakten er svært begrenset. Utvalget er uenig om hvorvidt lovfesting av ungdomsråd er hensiktsmessig.

Følgende tiltak foreslås:

- Styrking av ungdomsråd som innflytelseskanal ved utarbeiding av lovfestede nasjonale retningslinjer og innføring av statlig tilskudd.
- Innføring av metoden med ekspertgruppemøter på alle forvaltningsnivå, samt innføre forsøksordning med regionale ungdomskonferanser.
- Sikring av relevant og forståelig informasjon fra myndighetene, blant annet via ung.no og ungdomsvennlige versjoner av politiske dokumenter.

4. Valgkanalen

Utvalgets synspunkt er at selv om andre kanaler er viktig, kan ingen andre former for politisk deltakelse erstatte deltakelsen gjennom valgkanalen dersom folkestyret skal overleve. Unges valgdeltakelse har vært synkende, men har stabilisert seg på et lavt nivå. Et stabilt trekk er sosial skjevfordeling i deltakelse.

Utvalget har gjort disse vurderingene:

- Utvalget foreslår ikke konkrete tiltak for å øke deltakelsen, men viser til skolens demokratioppdrag som et særlig viktig virkemiddel.
- Utvalget er delt i spørsmålet om senking av stemmerettsalderen til 16 år.

5. Digitalt medborgerskap

Utvalget vurderer det slik at sosiale medier har potensial til å fungere som en naturlig del av medborgerskapet. Dette krever at unge er bevisst på hvilke muligheter de sosiale mediene gir for mobilisering og innflytelse.

Følgende tiltak foreslås:

- Digitalt medborgerskap integreres i det nye demokratifaget i grunnskolen.
- Styrke forskningen for å skaffe kunnskap om digitalt medborgerskap blant unge.

6. Personvern i nye medier

Utvalget vurderer det slik at ungdom vet for lite om hvordan de kan beskytte seg mot personvernkrænkelser, og at regelverket rundt forholdet om hvordan foreldres kan krænke unges personvern er uklart. Utvalget er også opptatt av at digital mobbing og trakassering må forebygges.

Følgende tiltak foreslås:

- Sikring av at unges personvern beskyttes på internett, blant annet ved videreføring og fast bevilgning til slettmeg.no, og økte krav til nettedaktører.
- Innføring av opplæring i personvern i nye medier i skolens undervisning i digital kompetanse.

7. Unge under offentlig omsorg

Utvalget påpeker at retten til medvirkning er stadfestet i norsk lov, men at Barnevernpanelet har påpekt flere mangler ved barnevernets praksis. Utvalget mener det er behov for flere endringer i loven for å styrke unges rett til selvbestemmelse. De mener også at dagens ordning med tilsyn i institusjoner bør utvides for å sikre at barn og unge får fortelle om eventuelle klanderverdige forhold. Utvalget mener også at unge asylsøkeres mulighet til å medvirke i asylsaken må forbedres, samt at alle enslige mindreårige asylsøkere skal plasseres i omsorgsinstitusjon.

Følgende tiltak foreslås:

- Innføring av erfaringskonsulenter og tillitspersoner samt institusjonalisering av familieråd som arbeidsmetode (jfr. barnevernpanelet).
- Utredning av samtykke for barn over 12 år som plasseres etter ulike lovhjemler, og utredning av om barn over 15 år kan la seg frivillig plassere uten samtykke fra foreldre.
- Forbedring av unge asylsøkeres mulighet til å medvirke i asylsaken, samt at alle enslige mindreårige asylsøkere skal plasseres i omsorgsinstitusjon.

Vurdering

Storfjord kommune som de andre kommunene i Troms har stort fokus på å analysere tilbudet til barn og unge lokalt i forbindelse med det såkalte *Sjumilssteget*. Her har Fylkesmannen tatt utgangspunkt i FNs barnekonvensjon som fra 2003 gjelder som norsk lov. Makt og medvirkning er en viktig del av de sju artikkelområdene som danner utgangspunkt for sjumilsarbeidet, og det er derfor naturlig å ta utgangspunkt i blant annet dette arbeidet i vurderinga av de foreslåtte tiltakene i NOU-utredninga. De sju artiklene er medbestemmelse, god omsorg, særskilt vern og støtte, vern mot vold og overgrep, fullverdig liv, god helse, god utdanning.

Det er innhentet innspill fra barnevernstjenesten. Erfaringene fra blant annet arbeidet med lokalt og regionalt ungdomsråd er også lagt til grunn for den foreslåtte høringsuttalelsen. Ettersom den inneholder innspill med begrunnelser er ikke alle innspill i tillegg vurdert her.



Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
4/12	Storfjord Styret for oppvekst og kultur	20.01.2012
12/12	Storfjord Styret for oppvekst og kultur	17.04.2012

Høringer i eksterne saker og fagområder Oppvekst og kultur

Henvising til lovverk: ingen

Saksprotokoll i Storfjord Styret for oppvekst og kultur - 20.01.2012

Behandling:

Saken ble lagt fram uten innstilling.

Forslag fra Styret for oppvekst og kultur:
Saken utsettes.

Forslag fra Styret for oppvekst og kultur enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Saken utsettes.

Rådmannens innstilling

Saksopplysninger

Oppvekst og kulturetaten omfatter saksområdene barnehager, grunnskoler, voksenopplæring, bibliotek, kulturskole og kultur. I tillegg er etablert praksis i kommunen at også saker innafor videregående opplæring og høyere opp i utdanningssystemet, ofte blir oversendt til etaten for videre saksbehandling. Dette medfører en rekke høringer fra direktorat, departementer, fylkeskommunen, Sametinget mm

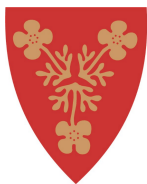
Vurdering

Høringene er ulike i form, innhold, grad av viktighet og ikke minst tidsfrister. SOK er det politiske styret for disse fagområdene og det er nødvendig at det drøftes hvordan SOK ønsker å involvere seg i og håndtere diverse høringer som kommer til Storfjord kommune innafor sitt område. I forrige periode oppnevnte SOK ett av medlemmene som leder at et underutvalg og som fikk tilsendt de høringene som var aktuelle. Erfaringene var at det ikke kom mange høringsinnspill. Formannskapet har også vært høringsinstans i saker for videregående opplæring og det kan være greit å gå opp noen grenseganger i hvilke type høringer som skal behandles av enten administrasjonen, de ulike politiske organer osv. Høringer kan også være å finne på referatsakslista, men siden det ikke er møter så ofte, så kan viktige høringsfrister være gått ut.

Eks på høringer som er pr. i dag:

(alle Kunnskapsdepartementet)

1. *Fag- og timefordeling for elever som har samisk og finsk 2.språk.*
2. *Om nye valgfag i grunnskolen*
3. *Lovendring vedr bruk av offentlige tilskudd og foreldrebetaling i private barnehager*



Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
13/12	Storffjord Styret for oppvekst og kultur	17.04.2012

Høring NOU 2012:1 - Til barnas beste

Vedlegg: Forslag til ny barnehagelov

Link til NOU 2012:1 Til barnas beste

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd/dok/nouer/2012/nou-2012-1/25.html?id=669305#>

Rådmannens innstilling

Styre for Oppvekst og kultur i Storffjord kommune vil gi flg. høringsinnspill til NOU 2012:1

1. Forslag om ny barnehagelov er en god konklusjon på utredningen.
2. I forslaget til ny barnehagelov vil vi fremheve flg. punkt som særs viktige å få lovfestet:

§ 8 Barnehagebarns rett til et godt fysisk og psykososialt barnehagemiljø

§ 9 Det fysiske miljøet

§ 10 Det psykososiale miljøet

I dag gis der ingen konkret rettslig plikt i medhold av barnehageloven til å ha et godt barnehagemiljø. Barnehagebarn har dermed heller ikke rettskrav på et godt barnehagemiljø etter barnehageloven.

Innholdet i forslag til ny barnehagelov § 8-10 vil derimot gi barnehagebarn og foreldre en sterkere rettigheter.

§ 16 Krav til forsvarlig system for barnehageeier

§ 26 Krav til forsvarlig system for kommunens som barnehagemyndighet

Dette vil innebære at barnehageeier i likhet med skoleeier og kommunen som barnehagemyndighet, må etablere et internkontrollsystem som innebærer at oppfyllelse av lovkravene blir vurdert, kontrollert og fulgt opp systematisk.

§ 17 Kommunen er lokal barnehagemyndighet

Her ligger et forslag om at hver kommune skal sørge for å ha tilgang på barnehagefaglig kompetanse over barnehagenivå, noe som vil styrke kommunens barnehagekompetanse overfor barnehagene og foreldre.

§ 32 Barnehagens grunnbemanning

Det er udelt positivt at hele grunnbemanningen nå reguleres ytterligere gjennom lov slik at bemanningsnormen er udiskutabel for barnehageeier. Det er videre positivt at antallet barn pr. førskolelærer og pedagogisk leder senkes og dermed styrker den pedagogiske kompetansen i barnehagen. Dette sett i relasjon til barnehagen som en særdeles viktig arena for barns utvikling.

§ 34 Barnehagens areal ute og inne

Her burde det kommet med en viss normering av inne og uteareal. En unormert lovhjemmel vil være til liten nytte i praktisk bruk.

Kap. 4 Spesialpedagogisk hjelp osv...

Det er en fordel at rett til spesialpedagogisk hjelp i førskolealder flyttes fra Opplæringsloven til barnehageloven

Saksopplysninger

Hva er en NOU: Regjeringen eller et departement nedsetter ofte utvalg eller arbeidsgrupper som utreder forskjellige forhold i samfunnet. En utredning kan enten komme som NOU (Norges offentlige utredninger) eller som en rapport.

Formålet med utredningen: Formålet med utredningen er å sikre at regjeringens politikk blir gjennomført på barnehageområdet slik at man oppnår et likeverdig tjenestetilbud med høy kvalitet i alle barnehager, samtidig som det lokale handlingsrommet og hensynet til effektiv ressursbruk ivaretas.

Offentlig utvalg: Ved kongelig resolusjon 25. juni 2010 oppnevnte Regjeringen et offentlig utvalg som skulle foreta en gjennomgang av barnehageloven med forskrifter for å se om styringsverktøyet er godt nok tilpasset dagens og fremtidens barnehagesektor.

Den offentlige utredningen fra Øie- utvalget foreslår å endre barnehageloven. Styre for Oppvekst og kultur i møte 28.2 2012 har ønsket å gi en politisk høringsuttalelse til NOU 2012:1 og de ønsket videre at det ble laget innstilling fra Rådmannen i saka.

Kunnskapsminister Kristin Halvorsen har uttalt at denne utredningen blir hovedgrunnlaget for stortingsmelding om *framtidens barnehage*. Det som handler om kompetanse og bemanningsnorm blir helt sentralt i dette arbeidet.

Vurdering

NOU 2012:1 er et omfattende dokument og det er i alt 24 kapitler. Det er derfor nødvendig å velge ut områder og kapitler som er mest relevant å uttale seg om fra en kommunes ståsted. Utvalgets vurderinger og forslag presenteres i kapitlene 11 til og med 21 og det er disse som legges til grunn for innstilling om å vedta en helt ny barnehagelov. Se for øvrig vedlagt link til Kunnskapsdepartementets hjemmeside for ytterligere informasjon eller dybdelesning.

Utvalget påpeker at de har vært svært opptatt av å finne en god samlet styringsstruktur for barnehagesektoren.

Sentrale vurderinger og konklusjoner:

Samlet finner utvalget at variasjonen og usikkerheten forbundet med om lovens krav oppfylles, taler for en mer presis utforming og i enkelte tilfeller strammere utforming av de krav som settes i fremtidig barnehagelovgivning. En sterkere regulering foreslås på enkelte områder som for utvalget fremstår som særlig kritisk med hensyn til å sikre et likeverdig tilbud av høy kvalitet for alle barnehagebarn.

Dette er en viktig side av forslaget til ny lovgivning. Siden barnehageloven er en særlov for tilbudet i barnehager ("til barnas beste"), er det en stor fordel at loven er så stram og entydig som mulig.

Om kompetanse:

"Utvalget vil vise til at for å kunne sette inn tiltak tidlig må det i og rundt barnehagene være kompetanse til å kunne identifisere barn og unge som ikke har tilfredsstillende utvikling. Dette er kompetanse som i dag ikke er til stede alle steder. Utvalgets forslag til kompetanseutvikling, økt pedagogisk bemanning mv. forventes i stor grad å hjelpe denne situasjonen."

Forslag til ny barnehagelov innebærer flere endringer, presiseringer og innstramminger som det er viktig å gi høringsinnspill om. Målet må være at barnehagedrifta blir lovregulert på en måte hever kvaliteten i barnehagene ytterligere.

24 Forslag til ny lov om barnehager

Kapittel I. Barnehagens formål og innhold

§ 1 Formål

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene. Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger. Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

§ 2 Adgang til å fastsette annet formål

Eiere av private barnehager kan i vedtektene bestemme at verdiene ikke skal forankres i den kristne og humanistiske arv og tradisjon. Private barnehager og barnehager eiet eller drevet av menigheter innenfor Den norske kirke kan i vedtektene fastsette særlige bestemmelser om tros- eller livssynsformål.

§ 3 Barnehagens innhold

Barnehagen skal:

- 1. være en pedagogisk virksomhet.*
- 2. gi barna muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser og aktiviteter.*
- 3. ta hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn, herunder samiske barns språk og kultur.*
- 4. formidle verdier og kultur, gi rom for barnas egen kulturskaping og bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap.*
- 5. støtte barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter og*
- 6. ha en helsefremmende og en forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller.*

Departementet fastsetter i forskrift en rammeplan for barnehagen. Rammeplanen skal stille krav til barnehagens innhold og oppgaver. Barnehagens eier kan tilpasse rammeplanen til lokale forhold. Med utgangspunkt i rammeplan for barnehagen skal samarbeidsutvalget for hver barnehage fastsette en årsplan for den pedagogiske virksomheten.

§ 4 Saklig virkeområde

Loven gjelder for barnehager. Barnehage er en virksomhet:

1. som har ansvar for barn, er regelmessig og der ett eller flere barn har en avtalt ukentlig oppholdstid på mer enn 20 timer og

2. der antall barn som er til stede samtidig er minst fem.

Tilsyn av barn om natten regnes ikke som barnehage.

Departementet kan gi forskrift om organisert barnetilsyn som ikke er barnehager etter første ledd, herunder fastsette at også barnehager med fem barn eller færre er omfattet av loven.

Kapittel II. Barns rettigheter.

§ 5 Hensynet til barnets beste

Ved anvendelse av bestemmelsene i denne loven skal det legges avgjørende vekt på barnets beste.

§ 6 Barns rett til plass i barnehage

Alle barn med barnehageplass skal ha et barnehage tilbud i samsvar med denne loven med forskrifter. Barn som fyller ett år senest innen utgangen av august det året det søkes om barnehageplass, har etter søknad rett til å få plass i barnehage fra august. Barn med nedsatt funksjonsevne og barn som det er fattet vedtak om etter barnevernloven § 4-4 annet og fjerde ledd og § 4-12, har etter søknad rett til plass i barnehage og har fortrinnsrett ved opptak til ønsket barnehage uansett barnets alder. Barnet har rett til plass i barnehage i den kommunen der det er bosatt. Barnets behov og foreldrenes eller foresattes ønsker skal tillegges særlig vekt ved valg av barnehage og ved eventuelt senere ønske om bytte av barnehage.

§ 7 Barns rett til medvirkning

Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og egne forutsetninger.

§ 8 Rett til godt fysisk og psykososialt barnehagemiljø

Alle barn i barnehager har rett til et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og barnas leke-, omsorgs- og læringsmiljø. Alle barn har rett til et barnehagemiljø som er tilpasset den enkeltes behov. Dersom barnehagen blir klar over sider ved barnehagemiljøet som kan ha negativ virkning for barnas helse og sikkerhet, skal foreldrene snarest mulig varsles om dette. Departementet kan gi forskrift om barnehagemiljøet.

§ 9 Det fysiske miljøet

Det fysiske miljøet inne og ute skal være trygt og pedagogisk utfordrende. Miljøet skal gi alle barn allsidig bevegelses- og sanseerfaring og mulighet for mestring og utvikling. Barnehagene skal planlegges, bygges, tilrettelegges og drives slik at barnas trygghet, helse, trivsel, lek og læring, fremmes. Dersom forelderådet eller samarbeidsutvalget krever tiltak for å rette på mangler ved det fysiske miljøet, skal barnehagen behandle saken etter reglene om enkeltvedtak i forvaltningsloven. Om barnehagen ikke innen rimelig tid har tatt stilling til saken, kan det klages etter bestemmelsene i forvaltningsloven som om det var gjort enkeltvedtak. Kommunen er klageinstans.

§ 10 Det psykososiale miljøet

Barnehagen skal aktivt og systematisk arbeide for å fremme et godt psykososialt miljø, der det enkelte barnet kan oppleve respekt, trygghet, omsorg og sosial tilhørighet. Dersom noen som er tilsatt i barnehagen, får kunnskap eller mistanke om at et barn blir utsatt for krenkende ord eller handlinger, skal vedkommende snarest undersøke saken og varsle styrer, og dersom det er nødvendig og mulig, selv gripe inn. Styrer skal varsles om alvorlige forhold. Dersom foreldrene, forelderådet eller samarbeidsutvalget krever tiltak for å rette på mangler ved det psykososiale miljøet, skal barnehagen behandle saken etter reglene om enkeltvedtak i forvaltningsloven. Om barnehagen ikke innen rimelig tid har tatt stilling til saken, kan det klages etter bestemmelsene i forvaltningsloven som om det var gjort enkeltvedtak. Kommunen er klageinstans.

Kapittel III. Forelderåd og samarbeidsutvalg

§ 11 Forelderåd og samarbeidsutvalg

For å sikre samarbeidet med barnas hjem, skal hver barnehage ha et forelderåd og et samarbeidsutvalg. Forelderådet består av barnas foreldre eller foresatte og skal fremme deres fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø. Samarbeidsutvalget består av barnas foreldre eller foresatte og ansatte i barnehagen, slik at hver gruppe er likt representert. Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Barnehagens eier kan delta etter eget ønske, men ikke med flere representanter enn hver av de andre gruppene. Barnehageeieren skal forelegge saker av viktighet for forelderådet og samarbeidsutvalget.

§ 12 Felles samarbeidsutvalg for barnehage og skole

Kommunen kan bestemme at det skal være felles samarbeidsutvalg for kommunal barnehage og grunnskole. Der begge parter ønsker det, kan det etableres tilsvarende ordning for ikke-kommunal barnehage og kommunal eller privat skole. Samarbeidsutvalget settes også i slike tilfeller sammen etter § 11 tredje ledd, men slik at barnas og elevenes foreldre eller foresatte og ansatte fra både barnehagen og skolen skal være representert, jf. opplæringslova § 11-1 fjerde ledd.

Kapittel IV. Barnehageeiers ansvar og oppgaver

§ 13 Godkjenningsplikt

Barnehager må søke om godkjenning. Dersom det foreligger vesentlig endrede forhold ved barnehagen, skal det søkes ny godkjenning. En barnehage kan ikke settes i drift før den er godkjent.

§ 14 Barnehageeierens ansvar

Barnehageeieren skal drive barnehagen i samsvar med gjeldende lover og regelverk. Barnehageeieren skal fastsette barnehagens vedtekter. Vedtektene skal gi opplysninger som er av betydning for barnas foreldre eller foresattes forhold til barnehagen, herunder

1. eierforhold,
2. formål, jf. §§ 1 og 2
3. opptakskriterier,
4. antall medlemmer i samarbeidsutvalget,
5. barnehagens åpningstid,
6. godkjent leke- og oppholdsareal,
7. barnehagens arealutnyttelse.

Barnehageeier har ansvar for å ha riktig og nødvendig kompetanse i virksomheten. Barnehageeier skal ha et forpliktende system som gir personalet i barnehagen mulighet til å utvikle og vedlikeholde faglig og pedagogisk kunnskap.

§ 15 Barnehageeiers registrerings- og opplysningsplikt

Barnehagen har plikt til å gi kommunen opplysninger, innsyn i dokumenter og adgang til barnehagelokaler som anses nødvendig etter § 18. Barnehager skal være registrert i Enhetsregisteret. Barnehageeieren må legge fram opplysninger om regnskapsdata og tjenestedata. Barnehageeieren plikter å gi barnets bostedskommune de opplysninger som er

nødvendige for å kunne føre et register som nevnt i § 17 fjerde ledd. Departementet kan gi forskrift om innhenting av opplysninger fra barnehageeier.

§ 16 Krav til forsvarlig system for barnehageeier

Barnehageeier har ansvaret for at kravene i barnehageloven med forskrifter blir oppfylt, herunder stille til disposisjon de ressursene som er nødvendige for at kravene skal kunne oppfylles. Barnehageeier skal ha et forsvarlig system for vurdering av om kravene i barnehageloven med forskrifter blir oppfylt. Barnehageeier skal ha et forsvarlig system for å følge opp resultatene fra disse vurderingene. Departementet kan gi forskrift om krav til forsvarlig system.

Kapittel V. Lokal barnehagemyndighets ansvar og oppgaver

§ 17 Kommunen er lokal barnehagemyndighet

Kommunen er lokal barnehagemyndighet. Kommunen skal gi veiledning og påse at barnehagene drives i samsvar med gjeldende regelverk. Kommunen skal sørge for å ha tilgang til barnehagefaglig kompetanse over barnehagenivået. Kommunen har ansvaret for at barnehage tilbudet til samiske barn i samiske distrikter bygger på samisk språk og kultur. I øvrige kommuner skal forholdene legges til rette for at samiske barn kan sikre og utvikle sitt språk og sin kultur. Hver kommune skal opprette og føre register til bruk for Arbeids- og velferdsetaten (NAV) i forbindelse med kontroll av beregning og utbetaling av kontantstøtte etter kontantstøtteleven. Registeret kan samkjøres mot Arbeids- og velferdsetatens (NAV) register over mottakere av kontantstøtte. Departementet kan gi forskrift med utfyllende bestemmelser om føringen av registeret, hvilke opplysninger registeret skal inneholde og behandlingen av disse opplysningene.

§ 18 Barnehagemyndighetens rett til innsyn og barnehagens opplysningsplikt

Kommunen har rett til opplysninger, innsyn i dokumenter og adgang til barnehagelokaler i den utstrekning dette anses nødvendig for å ivareta kommunens oppgaver etter barnehageloven.

§ 19 Godkjenning av barnehager

Kommunen skal godkjenne barnehager som er egnet til å oppnå lovens krav. I vurderingen av om en barnehage er egnet til å oppnå lovens krav kan det legges vekt på om barnehageeier eller andre personer som vil ha vesentlig innflytelse på virksomheten er egnet til å drive barnehage. Krav i annen lovgivning må være oppfylt før det gis godkjenning. Kommunen kan sette vilkår ved godkjenningen med hensyn til antall barn, barnas alder, oppholdstid og barnehagens fysiske miljø. Dersom det foreligger vesentlig endrede forhold skal kommunen stadfeste, oppheve, endre eller sette nye vilkår i godkjenningen. Godkjenningen faller bort dersom barnehagen ikke starter opp innen tre år etter at godkjenningen er gitt. Det samme gjelder om barnehagedriften opphører. Kommunens vedtak kan påklages til fylkesmannen.

§ 20 Kommunens plikt til å tilby plass i barnehage

Kommunen har plikt til å tilby plass i barnehage til barn bosatt i kommunen som har rett til plass i barnehage, jf. § 6. Kommunen har ansvaret for at barn med rett til prioritet får plass i barnehage. Utbyggingsmønster og driftsformer skal tilpasses lokale forhold og behov. Kommunen skal ha minimum ett opptak i året. Søknadsfrist til opptaket fastsettes av kommunen.

§ 21 Samordnet opptaksprosess i kommunen

Alle godkjente barnehager i kommunen skal samarbeide om opptak av barn. Kommunen skal legge til rette for en samordnet opptaksprosess. I opptaksprosessen skal det tas hensyn til barnehagenes mangfold og egenart. Brukernes ønsker og behov skal tillegges stor vekt ved selve opptaket. Ved en samordnet opptaksprosess skal likebehandling av barn og likebehandling av kommunale og ikke-kommunale barnehager sikres. Forvaltningsloven kapittel IV til VI gjelder ikke for opptak i barnehage. Departementet kan gi forskrift om behandling av søknader om opptak i barnehage.

§ 22 Kommunalt tilskudd til godkjente ikke-kommunale barnehager

Kommunen skal yte tilskudd til ordinær drift av alle godkjente, ikke-kommunale barnehager i kommunen, forutsatt at barnehagen har søkt om godkjenning før barnehagesektoren er blitt ramrefinansiert. Kommunen kan yte tilskudd til barnehager som søker om godkjenning etter at barnehagesektoren er ramrefinansiert. Godkjente ikke-kommunale barnehager, jf. første og andre ledd, skal behandles likeverdig med kommunale barnehager i forhold til offentlig tilskudd. Departementet kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om hva som menes med likeverdig behandling. Kommunen skal utbetale tilskudd til godkjente ikke-kommunale barnehager som skal motta tilskudd etter første eller annet ledd forskuddsvis hvert kvartal inntil kommunen fatter endelig vedtak om tilskudd. Kommunens vedtak etter annet ledd kan påklages til fylkesmannen.

§ 23 Foreldrebetaling

Foreldrebetaling for en barnehageplass skal ikke settes høyere enn en maksimalgrense. Maksimalgrensen blir fastsatt i Stortingets årlige budsjettvedtak. Betaling for kost kan komme i tillegg. Maksimalgrensen gjelder for et heldags ordinært barnehagetilbud innenfor barnehageloven med forskrifter. Med heldagstilbud menes avtalt ukentlig oppholdstid på 41 timer eller mer. Foreldrebetaling for et deltidstilbud skal settes lavere enn foreldrebetaling for et heldagstilbud. Med deltidstilbud menes avtalt ukentlig oppholdstid under 41 timer.

§ 24 Moderasjonsordninger

Kommunen skal sørge for at foreldre eller foresatte tilbys minimum 30 prosent søskenmoderasjon i foreldrebetalingen for barn nummer to og minimum 50 prosent for barn nummer tre eller flere barn. Moderasjonen skal omfatte søsken som bor fast sammen. Reduksjon skal tilbys også om søsknene går i forskjellige barnehager i samme kommune. Alle kommuner skal tilby foreldre eller foresatte med lav betalingsevne reduksjon i eller fritak for foreldrebetaling. Alle kommuner skal ha inntektsgraderte betalingssatser. Departementet kan gi forskrift om minimumssatser for inntektsgradert betaling og fritak for barnefamilier med lav betalingsevne. Barnehageeier skal få dekket reduksjon i eller fritak for foreldrebetalingen av kommunen.

§ 25 Samarbeid om barnehagens forebyggende og helsefremmende funksjon

Kommunen skal utarbeide rutiner for samarbeid og kunnskapsutveksling mellom barnehage, barnevern, helsestasjon, pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) og andre instanser som er relevante for å bidra til barnehagens forebyggende og helsefremmende funksjon.

§ 26 Krav til forsvarlig system for kommunen som barnehagemyndighet

Kommunen skal oppfylle kravene i barnehageloven med forskrifter, herunder stille til disposisjon de ressursene som er nødvendige for at kravene skal kunne oppfylles. Kommunen skal ha et forsvarlig system for vurdering av om kravene i barnehageloven med forskrifter blir oppfylt. Kommunen skal ha et forsvarlig system for å følge opp resultatene fra disse vurderingene. Departementet kan gi forskrift om kravet til forsvarlig system.

§ 27 Kommunens tilsynsansvar. Pålegg om retting, midlertidig eller varig stenging

Kommunen skal føre tilsyn med at barnehagene drives i samsvar med denne loven med forskrifter. Kommunen skal sørge for at tilsynet utføres på en måte som er uavhengig av oppgavene kommunen har som eier av barnehager. Kommunen kan gi pålegg til barnehageeier om retting av brudd på loven. Dersom fristen for å etterkomme pålegget ikke overholdes, kan kommunen vedta reduksjon i foreldrebetalingen, som gjelder frem til barnehageeier har rettet lovbruddet. I særlige tilfeller, der pålegg eller reduksjon i foreldrebetalingen ikke har ført til at lovbrudd blir rettet, kan kommunen vedta tidsbegrenset eller varig stenging av barnehagen. Det samme gjelder dersom lovbruddet ikke lar seg rette. Dersom fortsatt barnehagedrift kan medføre alvorlig helseskade for barna, skal kommunen vedta tidsbegrenset eller varig stenging av barnehagen. Kommunens stengingsvedtak skal sendes fylkesmannen til orientering. Kommunens vedtak om pålegg om retting, reduksjon i foreldrebetaling og stenging kan påklages til fylkesmannen. Kommunen skal offentliggjøre resultatene av gjennomførte tilsyn. Departementet kan gi forskrift om kommunens tilsyn med barnehagene.

Kapittel VI. Fylkesmannens ansvar og oppgaver

§ 28 Fylkesmannens veiledningsplikt

Fylkesmannen skal veilede kommuner og barnehageeiere etter denne loven med forskrifter.

§ 29 Fylkesmannens tilsynsansvar. Pålegg om retting, midlertidig og varig stenging

Fylkesmannen skal føre tilsyn med at kommunen utfører oppgavene den som barnehagemyndighet er pålagt etter denne loven med forskrifter, jf. kommuneloven kapittel 10A. Dersom særlige grunner gjør det nødvendig, kan fylkesmannen føre tilsyn med at den enkelte barnehagen blir drevet i samsvar med denne loven med forskrifter. Dersom fylkesmannen utfører tilsyn gjelder § 27 tilsvarende. Fylkesmannen kan gi pålegg om retting til kommunen som barnehagemyndighet dersom tilsynet avdekker brudd på loven. Fylkesmannen kan gi pålegg om retting til den enkelte barnehageeieren dersom tilsynet avdekker brudd på loven. Dersom lovbruddet ikke rettes av barnehageeieren, kan fylkesmannen vedta en reduksjon i foreldrebetalingen frem til lovbruddet er rettet. I særlige tilfeller, der pålegg eller reduksjon i foreldrebetalingen ikke har ført til at lovbrudd blir rettet, kan fylkesmannen vedta tidsbegrenset eller varig stenging av barnehagen. Det samme gjelder dersom lovbruddet ikke lar seg rette. Dersom fortsatt barnehagedrift kan medføre alvorlig helseskade for barna, skal fylkesmannen vedta tidsbegrenset eller varig stenging av barnehagen. Fylkesmannens stengingsvedtak skal sendes Utdanningsdirektoratet til orientering. Vedtak om retting, reduksjon i foreldrebetaling og stenging kan påklages til Utdanningsdirektoratet. Fylkesmannen skal offentliggjøre resultater av gjennomførte tilsyn.

§ 30 Fylkesmannen som klageinstans

Fylkesmannen er klageinstans for vedtak fattet av kommunen etter loven §§ 19, 22, 23, 24, 27, 31, 32, 37 og 40 og der det følger av forskrifter gitt i medhold av denne loven.

Kapittel VII. Bestemmelser om barnehagens personale, mv.

§ 31 Styrer

Barnehagen skal ha en forsvarlig pedagogisk og administrativ ledelse. Barnehagen skal ha en styrer som har utdanning som førskolelærer eller annen høgskole- eller universitetsutdanning som gir barnefaglig og pedagogisk kompetanse. Kommunen kan innvilge midlertidig dispensasjon fra utdanningskravet etter andre ledd. Kommunens vedtak kan påklages til fylkesmannen. Departementet kan gi forskrift om midlertidig dispensasjon fra utdanningskravet og om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner fra utlandet.

§ 32 Barnehagens grunnbemanning

Bemanningen må være tilstrekkelig til at personalet kan drive en god pedagogisk virksomhet. En ansatt kan ha ansvaret for inntil tre barn under tre år. En ansatt kan ha ansvaret for inntil seks barn over tre år. En førskolelærer kan ha ansvaret for inntil seks barn under tre år. En førskolelærer kan ha ansvaret for inntil tolv barn over tre år. Pedagogiske ledere må ha utdanning som førskolelærer. Likeverdig med førskolelærerutdanning er annen treårig pedagogisk utdanning på høgskolenivå eller

universitetsutdanning med videreutdanning i barnehagepedagogikk. 20 prosent av pedagogene i barnehagen kan ha annen treårig pedagogisk utdanning på høyskolenivå eller universitetsnivå. Barne- og ungdomsarbeidere skal utgjøre minst 25 prosent av barnehagens grunnbemanning. Kommunen kan innvilge midlertidig dispensasjon fra utdanningskravet i tredje og fjerde ledd. Kommunens vedtak kan påklages til fylkesmannen. Departementet kan gi forskrift om midlertidig dispensasjon fra utdanningskravet, om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner fra utlandet og om unntak fra utdanningskravet for personale som arbeider i barnehagen på nattid.

§ 33 Barnegruppen

Barn har rett til å tilhøre en barnegruppe i barnehagen. Barnegruppen skal ha en størrelse som ut fra barnas alder og forutsetninger er trygg og pedagogisk forsvarlig. Organiseringen må ivareta barnas behov for forutsigbarhet og tilhørighet til en barnegruppe og tilknytning til voksne. Ved vurderingen av om en gruppe er trygg og pedagogisk forsvarlig skal det legges vekt på barnas alder, aldersspredning i gruppen, om det er barn med nedsatt funksjonsevne, flerspråklige barn, barnas mulighet for å etablere tilhørighet og vennskap, tilgjengelige voksne og personalets kompetanse samt barnehagens fysiske og psykososiale miljø. Departementet kan gi forskrift om maksimale gruppestørrelser.

§ 34 Barnehagens areal inne og ute

Barnehagen skal ha et trygt og pedagogisk forsvarlig areal inne og ute.

§ 35 Politiattest

Den som skal arbeide i barnehage skal legge fram politiattest som nevnt i politiregisterloven § 39 første ledd. I tillegg til bestemmelsene nevnt i politiregisterloven skal det anmerkes om personen er siktet, tiltalt, har vedtatt forelegg eller er dømt for overtredelse av straffeloven §§ 228 og 229 første straffalternativ. Kommunen kan også kreve politiattest som nevnt i første ledd for andre personer som regelmessig oppholder seg i barnehagen eller har vesentlig innflytelse på barnehagens drift. Person med anmerkning knyttet til straffeloven §§ 162, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 199, § 200 annet ledd, § 201 første ledd bokstav c, §§ 201 a, 203, 204 a, 219, 224, § 229 annet og tredje straffalternativ, §§ 231, 233 og 268 jf. 267, skal ikke arbeide i barnehager. Fornyet politiattest kan innhentes i samsvar med politiregisterloven § 43. Departementet kan gi forskrift om politiattest i barnehagen.

Kapittel VIII Familiebarnehager

§ 36 Definisjon og virkeområde

En familiebarnehage er en barnehageform der barna får et tilbud i private hjem. Ut over de særskilte regler som gis om familiebarnehager, gjelder de bestemmelser som er fastsatt i eller med hjemmel i barnehageloven, med unntak av §§ 19 og 32. Departementet kan gi forskrift om familiebarnehager.

§ 37 Godkjenning av familiebarnehager

Kommunen avgjør søknad om godkjenning av familiebarnehage etter en vurdering av virksomhetens organisering og om det enkelte hjem er egnet for familiebarnehagedrift. I vurderingen av om familiebarnehagen er egnet til å oppnå lovens krav, kan det legges vekt på om barnehageeier eller andre personer som har vesentlig innflytelse på virksomheten, er egnet til å drive barnehage. Familiebarnehagens drift skal foregå i bebodde hjem. Et hjem kan godkjennes for maksimalt fem barn over tre år som er til stede samtidig. Er flertallet av barna under tre år, må antallet reduseres. Det kan settes begrensning ved antall barn i et hjem på grunnlag av hjemmets egnethet. Det skal som hovedregel være minst to barn i et familiebarnehagehjem. Hjemmets egne barn under opplæringspliktig alder, som deltar i ordningen, teller med. I en familiebarnehagegruppe må minst halvparten av barna være andre enn hjemmets egne. Familiebarnehagen skal være et fellesskap mellom minst to hjem, eller mellom minst ett hjem og en ordinær barnehage. Kommunens vedtak om godkjenning av familiebarnehager kan påklages til fylkesmannen.

§ 38 Pedagogisk veiledning i familiebarnehager

I familiebarnehagen skal det gis pedagogisk veiledning til assistenten i det enkelte hjem i barnehagens åpningstid. Den pedagogiske veiledningen skal gis av utdannet førskolelærer. Likeverdig med førskolelærerutdanning er annen treårig pedagogisk utdanning på høyskole- eller universitetsnivå med videreutdanning i barnehagepedagogikk. Pedagogisk veiledning kan maksimalt omfatte 12 barn per førskolelærer når barna er under tre år og 20 barn per førskolelærer når barna er over tre år. Pedagogisk veiledning må være forsvarlig i forhold til barnas alder og forutsetninger. Dersom familiebarnehagen mangler pedagogisk veiledning, kan kommunen sørge for pedagogisk veiledning i familiebarnehagen.

§ 39 Bemanning i familiebarnehagen

Én assistent kan ha ansvaret for inntil tre barn under tre år. Én assistent kan ha ansvaret for inntil fem barn over tre år. Bemanningen må være forsvarlig i forhold til barnas alder og forutsetninger.

Kapittel IX. Spesialpedagogisk hjelp, tilrettelegging for barn med nedsatt funksjonsevne og tegnspråkopplæring

§ 40 Rett til spesialpedagogisk hjelp

Barn med særlige behov har rett til spesialpedagogisk hjelp i barnehagen. Også barn som ikke går i barnehage har rett til spesialpedagogisk hjelp. Spesialpedagogisk hjelp skal omfatte tilbud om foreldrerådgiving. Den spesialpedagogiske hjelpen kan gis i barnehager, skoler, sosiale og medisinske institusjoner og lignende, eller organiseres som eget tiltak. Hjelpen kan også gis av den pedagogisk-psykologiske tjenesten eller av en annen sakkyndig instans. Den spesialpedagogiske hjelpen skal være

gratis. Dersom barnet flytter til en ny kommune skal vedtak om spesialpedagogisk hjelp gjelde inntil det er fattet nytt vedtak i saken. For spesialpedagogisk hjelp som blir gitt til barn som er i institusjoner etter barnevernloven eller helseinstitusjoner gjelder §§ 13-2 og 13-3a i opplæringslova.

§ 41 Kommunens ansvar

Kommunen skal sørge for spesialpedagogisk hjelp og tegnspråkopplæring i barnehagen for alle barn under opplæringspliktig alder som er bosatt i kommunen. Kommunen skal tilrettelegge barnehagen for barn med nedsatt funksjonsevne. Kommunen skal etter søknad fra barnehagen fatte vedtak om tilskudd til særlig tilrettelegging for barn med nedsatt funksjonsevne slik at disse sikres et likeverdig barnehagetilbud. Tilskuddet kan gå til tiltak til enkeltbarn eller barnegrupper. Ved tildeling av plass i barnehage, kan kommunen i særlige tilfeller legge vekt på barnehagens mulighet for tilrettelegging. Et særlig tilfelle vil være at tilrettelegging vil medføre uforholdsmessige byrder. Barnehager kan påklage vedtak etter andre ledd til kommunen.

§ 42 Sakkyndig vurdering

Før kommunen eller fylkeskommunen gjør vedtak om spesialpedagogisk hjelp, skal det foreligge en sakkyndig vurdering av de særlige behovene til barnet. Vurderingen skal vise om barnet har behov for spesialpedagogisk hjelp, og hva hjelpen skal omfatte. Arbeidet med sakkyndig vurdering skal starte umiddelbart etter at barnet blir tilmeldt for utredning. Den sakkyndige vurderingen skal blant annet utrede og ta standpunkt til:

1. Sen utvikling eller lærevansker hos barnet og andre forhold som er viktige for barnets utvikling
2. Realistiske mål for barnets utvikling og læring.
3. Hva slags spesialpedagogisk hjelp som vil gi barnet en forsvarlig utvikling.
4. Hvor mye spesialpedagogisk hjelp som er nødvendig.
5. Om barnets vansker innenfor sitt daglige oppholdsmiljø kan avhjelpes.

Der det av hensyn til barnets utvikling eller andre særlige grunner må iverksettes spesialpedagogiske tiltak umiddelbart, skal kommunen fatte midlertidig vedtak om spesialpedagogisk hjelp som gjelder inntil det kan fattes mer varig vedtak på grunnlag av sakkyndig vurdering. Dersom vedtaket fra kommunen avviker fra den sakkyndige vurderingen, må det fremgå av begrunnelsen hvorfor barnet likevel får et tilbud som oppfyller retten til spesialpedagogisk hjelp. Departementet kan gi forskrift om den sakkyndige vurderingen.

§ 43 Rett til å kreve undersøkelse og medvirkning. Personalets handlingsplikt

Foreldrene til barnet kan kreve at kommunen gjør de undersøkelserne som er nødvendige for å finne ut om barnet trenger spesialpedagogisk hjelp, og eventuelt hva denne skal inneholde. Personalet i barnehagen skal vurdere om et barn trenger spesialpedagogisk hjelp, og melde fra til styrer når slikt behov er til stede. Før det blir utarbeidet sakkyndig vurdering og før det blir gjort vedtak om å sette i gang spesialpedagogisk hjelp, skal det innhentes samtykke fra barnets foreldre. Med de avgrensingene som følger av reglene om taushetsplikt og § 19 i forvaltningsloven, har foreldrene rett til å gjøre seg kjent med innholdet i den sakkyndige vurderingen og til å uttale seg før det blir gjort vedtak. Kommunen skal så raskt som mulig, og ikke senere enn tre måneder fra søknad om spesialpedagogisk hjelp er mottatt, treffe vedtak i saken. Kommunen skal som en del av søknadsbehandlingen vurdere behovet for midlertidig vedtak, jf. § 42 tredje ledd. Tilbud om spesialpedagogisk hjelp skal så langt det er mulig, utformes i samarbeid med barnets foreldre, og det skal legges stor vekt på deres syn.

§ 44 Individuell tiltaksplan for spesialpedagogisk hjelp

Det skal utarbeides en individuell tiltaksplan for den spesialpedagogiske hjelpen. Tiltaksplanen skal vise mål for og innholdet i hjelpen, og hvordan hjelpen skal gis og hvordan tilbudet skal evalueres.

§ 45 Pedagogisk-psykologisk tjeneste

Kommunens pedagogisk-psykologiske tjeneste er sakkyndig instans i saker om spesialpedagogisk hjelp i barnehagen. Tjenesten skal hjelpe barnehagene i arbeidet med kompetanseutvikling og organisasjonsutvikling for å legge barnehagetilbudet til rette for barn med særlige behov. Den pedagogisk-psykologiske tjenesten skal sørge for at det blir utarbeidet sakkyndig vurdering der loven krever det.

§ 46 Plikt til å delta i arbeidet med individuell plan

Barnehagen skal, når det er nødvendig for å ivareta barnets behov for et helhetlig, koordinert og individuelt tilpasset tjenestetilbud, delta i samarbeid om utarbeiding og oppfølging av tiltak og mål i individuell plan hjemlet etter helselovgivningen og sosiallovgivningen.

§ 47 Helsetjenestetilbud

Departementet kan gi forskrift om helsetilsyn og medisinsk hjelp til barn i barnehagen.

§ 48 Tegnspråkopplæring

Barn under opplæringspliktig alder som har særlige behov for tegnspråkopplæring, har rett til slik opplæring. Før kommunen gjør vedtak om tegnspråkopplæring skal det foreligge en sakkyndig vurdering. Departementet kan gi forskrift om tegnspråkopplæring for barn under opplæringspliktig alder.

§ 49 Rett til gratis skyss for barn med rett til spesialpedagogisk hjelp

Barn med rett til spesialpedagogisk hjelp har rett til gratis skyss når dette av særlige grunner er nødvendig for å ta imot denne hjelpen. Kommunen skal innlosjere barn når daglig skyss ikke er forsvarlig. I vurderingen skal det særlig legges vekt på forhold som gjelder det enkelte barnet, som

alder, funksjonshemming, reisetid og sikkerhet, og om daglig skyss fører til ekstraordinære kostnader eller vansker for kommunen. I tvilstilfelle avgjør foreldrene om barnets skal skysses eller innlosjeres. Barna har rett til nødvendig reisefølge. Barna har rett til nødvendig tilsyn når det blir ventetid før den spesialpedagogiske hjelpen starter og etter at hjelpen er slutt. Kommunen har ansvaret for å oppfylle retten til skyss, innlosjering og nødvendig reisefølge. Departementet kan gi forskrift om sikkerheten til elevene under skyssen.

§ 50 Statens plikt til å sørge for læremiddel

Departementet skal sørge for at det blir utarbeidet læremidler for spesialpedagogisk hjelp.

Kapittel X. Forskjellige bestemmelser

§ 51 Taushetsplikt

Enhver som utfører tjeneste eller arbeid i barnehagen har taushetsplikt etter reglene om taushetsplikt i forvaltningsloven §§ 13 til 13f tilsvarende.

§ 52 Opplysningsplikt til sosialtjenesten

Barnehagepersonalet skal gi sosialtjenesten bistand i klientsaker. De skal i sitt arbeid være oppmerksom på forhold som bør føre til tiltak fra sosialtjenestens side, og de skal av eget tiltak gi sosialtjenesten opplysninger om slike forhold. Av eget tiltak kan opplysninger bare gis etter samtykke fra klienten, eller så langt opplysningene ellers kan gis uten hinder av taushetsplikt. Barnehagen skal ha rutiner for inngivelse av opplysninger til sosialtjenesten.

§ 53 Opplysningsplikt til barneverntjenesten

Barnehagepersonalet skal i sitt arbeid være oppmerksom på forhold som kan føre til tiltak fra barneverntjenestens side. Barnehagen skal ha rutiner for melding om bekymring til barnevernet. Uten hinder av taushetsplikt skal barnehagepersonalet av eget tiltak gi opplysninger til barneverntjenesten når det er grunn til å tro at et barn blir mishandlet i hjemmet eller det foreligger andre former for alvorlig omsorgssvikt, jf. barneverntjenesteloven §§ 4-10 til 4-12. Også etter pålegg fra organer ansvarlige for gjennomføringen av barneverntjenesteloven, plikter barnehagepersonalet å gi slike opplysninger.

§ 54 Helsekontroll av barn og personale

Før et barn begynner i barnehage, skal det legges fram erklæring om barnets helse. Dersom barnet har møtt til de ordinære undersøkelser på helsestasjon, kan slik erklæring gis av barnets foresatte. Barnehagens personale har plikt til å gjennomgå tuberkulosekontroll i henhold til gjeldende regelverk.

§ 55 Øvingsopplæring

Barnehagens eier plikter å stille barnehagen til disposisjon for øvingsopplæring for studenter som tar førskolelærerutdanning. Barnehagens styrer og pedagogiske ledere plikter å veilede studenter i slik øvingsopplæring.

§ 56 Lovens anvendelse på Svalbard

Kongen kan gi forskrift om lovens anvendelse på Svalbard og kan fastsette særlige regler under hensyn til de stedlige forhold.

Kapittel XI. Ikraftttredelse og endringer i andre lover

§ 57 Ikrafttreden

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.

§ 58 Overgangsbestemmelser

Beslutninger om delegering av myndighet, forskrifter eller enkeltvedtak med hjemmel i bestemmelser som oppheves eller endres ved denne loven, står fortsatt ved lag inntil Kongen bestemmer annet. Kongen kan gi forskrifter med overgangsbestemmelser for tilpasning fra tidligere lovgivning til loven her. Kongen kan for en overgangsperiode fastsette at det skal gjelde andre krav til bemanning enn det som følger av § 32 tredje og fjerde ledd.

§ 59 Endringer i andre lover

1. Lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og videregående opplæringa (opplæringslova) endres slik:

§ 5-7 oppheves.

1. Lov 17. juni 2005 nr. 64 om barnehager (barnehageloven) oppheves